

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Akceptuję

z upoważnienia

Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Łukasz Krasoń

Sekretarz Stanu, Pełnomocnik Rządu ds. Osób

Niepełnosprawnych

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

**MINISTERSTWO
RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Program „Centra opiekuńczo-mieszkalne”

Warszawa, lipiec 2024 r.

Spis treści

Wstęp	3
I. Podstawa prawna Programu	4
II. Diagnoza sytuacji	4
III. Cele Programu	7
IV. Adresaci Programu	9
V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu	9
VI. Standard Centrum	15
VI.1. Warunki dotyczące Centrum	15
VI. 2. Kadra Centrum	18
VI. 3. Usługi Centrum	19
VII. Zlecenie prowadzenia Centrów	20
VIII. Kwalifikowalność kosztów zadań modułowych	22
IX. Finansowanie Programu oraz warunki przyznawania gminom/powiatom środków z Funduszu Solidarnościowego przeznaczonych na realizację Programu	24
X. Terminy i warunki realizacji Programu	28
XI. Tryb przystąpienia do Programu	28
XII. Zadania podmiotów uczestniczących w realizacji Programu	30
XIII. Monitoring Programu	36
XIV. Przetwarzanie danych osobowych	38

Wstęp

Głównym założeniem Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne”, zwanego dalej „Programem”, jest stworzenie warunków dla jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, pozwalających na tworzenie i utrzymanie placówek pobytu dziennego lub całodobowego dla osób z niepełnosprawnościami. Programu realizowany jest ze środków Funduszu Solidarnościowego, zwanego dalej „Funduszem”, o którym mowa w ustawie z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 296, z późn. zm.).

Centra opiekuńczo-mieszkalne, zwane dalej „Centrami”, przeznaczone są dla dorosłych osób z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44, z późn. zm.) oraz orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności¹⁾ w rozumieniu ww. ustawy. Osoby te, obok różnorodnego wsparcia adekwatnego do ich potrzeb (w tym w zakresie czynności życia codziennego, w tym higienicznych, przygotowywania i spożywania posiłków, przemieszczania się), powinny mieć zapewnioną możliwość niezależnego, samodzielnego i godnego funkcjonowania. Wspólny pobyt mieszkańców w Centrum ma za zadanie wpłynąć pozytywnie na procesy uspołecznienia i nawiązywania relacji interpersonalnych oraz pozwolić na podejmowanie przez osoby z niepełnosprawnościami aktywności na miarę posiadanego potencjału i zasobów.

Stworzenie warunków w formie pobytu całodobowego lub dziennego jest szczególnie ważne dla osób z niepełnosprawnościami, które nie mogą korzystać z usług w innych ośrodkach wsparcia, a takiego wsparcia wymagają. Wdrożenie takich rozwiązań poprawi sytuację osób z niepełnosprawnościami dając im szansę na samodzielne i niezależne życie.

Infrastruktura i wyposażenie Centrum służyć ma osobom z niepełnosprawnościami w celu realizacji zadań programowych i świadczonych usług na rzecz mieszkańców Centrum. Centra stanowią formę ośrodka wsparcia zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901, z późn. zm.).

¹⁾ Zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Infrastruktura Centrum oraz organizacja i rodzaj świadczonych usług w sposób szczególnie odpowiadać ma potrzebom mieszkańców wynikającym z różnego rodzaju niepełnosprawności, zapewnić warunki do niezależnego życia, w tym w szczególności do utrzymywania relacji społecznych, zarządzania czasem, planowania aktywności itp. Centrum ma tworzyć otoczenie cechami nawiązującymi do środowiska i miru domowego, w którym kluczowymi wartościami będą podmiotowość i prawo do niezależnego życia. Infrastruktura/organizacja/zakres świadczonych usług oraz kwalifikacje personelu Centrum muszą spełniać wymogi określone w Programie. Ponadto muszą one być powiązane z formułą i celami Centrum oraz być w pełni zgodne z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240, z późn. zm.) oraz Standardami projektowania budynków dla osób z niepełnosprawnościami. W wymiarze horyzontalnym odnoszą się do art. 19 „Niezależne życie i włączenie w społeczeństwo” Konwencji z dnia 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.).

I. Podstawa prawna Programu

Podstawą prawną przyjęcia Programu jest art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym. Nabór wniosków przeprowadzony zostanie zgodnie z art. 13 ust. 2 tej ustawy.

II. Diagnoza sytuacji

Osoby, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wymagają zapewnienia szczególnego i kompleksowego wsparcia adekwatnego do ich poziomu potrzeby wsparcia. Istotne znaczenie dla poprawy sytuacji tych osób ma stworzenie odpowiedniego systemu wsparcia. Oferowane rozwiązania mają zapewnić osobie z niepełnosprawnością warunki prowadzenia niezależnego życia oraz do samorealizacji poprzez zapewnienie możliwości pobytu dziennego lub całodobowego wraz ze wsparciem adekwatnym do potrzeb tej osoby. Organizowanie i świadczenie pobytu dla osób z niepełnosprawnościami prowadzone jest w Polsce przez samorządy lub organizacje pozarządowe. Istniejąca infrastruktura lokalnego

wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami nie zaspokaja wszystkich potrzeb wynikających z niepełnosprawności danej osoby.

Należy podkreślić, że idea tworzenia Centrów opiera się na przekonaniu o konieczności uwzględnienia podmiotowości zgodnie z zasadami deinstytucjonalizacji wsparcia osoby niepełnosprawnej, która powinna mieć prawo decydowania o rodzaju pomocy, z której chce skorzystać, sposobu jej udzielenia oraz mieć zagwarantowany odpowiedni do jej potrzeb rodzaj standardu usług.

Dane statystyczne:

Według danych Elektronicznego Krajowego Systemu Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności²⁾ liczba osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności zgodnie z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu, z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności i wieku, wyniosła 1 200 196 osób, co w odniesieniu do poszczególnych województw przekłada się na następującą informację:

Liczba orzeczeń lub wyroków sądu – stan na dzień 6 czerwca 2024 r.				
Lp.	Województwo	Znaczny stopień niepełnosprawności	Liczba mieszkańców (31.12.2023 r.)	Ozn/1000
1	dolnośląskie	82 207	2 879 271	28,6
2	kujawsko-pomorskie	59 859	1 996 003	30,0
3	lubelskie	63 702	2 011 047	31,7
4	lubuskie	54 660	975 023	56,1
5	łódzkie	65 054	2 362 519	27,5
6	małopolskie	82 919	3 429 632	24,2
7	mazowieckie	98 350	5 510 527	17,8
8	opolskie	29 776	936 725	31,8
9	podkarpackie	83 907	2 071 676	40,5
10	podlaskie	36 953	1 138 216	32,5

²⁾ Dane z SI EKSMOON na dzień 6 czerwca 2024 r.

11	pomorskie	115 876	2 359 573	49,1
12	śląskie	158 425	4 320 130	36,7
13	świętokrzyskie	63 939	1 168 499	54,7
14	warmińsko – mazurskie	45 685	1 357 910	33,6
15	wielkopolskie	111 886	3 487 973	32,1
16	zachodniopomorskie	46 998	1 631 784	28,8
razem		1 200 196	37 636 508	31,9

Według danych Elektronicznego Krajowego Systemu Monitorowania i Orzekania o Niepełnosprawności³⁾ liczba osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zgodnie z prawomocnym orzeczeniem lub wyrokiem sądu, z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności i wieku, wyniosła 1 549 230osób, co w odniesieniu do poszczególnych województw przekłada się na następującą informację:

Liczba orzeczeń lub wyroków sądu – stan na dzień 6 czerwca 2024 r.				
Lp.	Województwo	Umiarkowany stopień niepełnosprawności	Liczba mieszkańców (31.12.2023 r.)	Ozn/1000
1	dolnośląskie	107 562	2 879 271	37,4
2	kujawsko-pomorskie	84 779	1 996 003	42,5
3	lubelskie	81 789	2 011 047	40,7
4	lubuskie	75 059	975 023	77,0
5	łódzkie	114 856	2 362 519	48,6
6	małopolskie	127 646	3 429 632	37,2
7	mazowieckie	145 378	5 510 527	26,4
8	opolskie	34 419	936 725	36,7
9	podkarpackie	93 901	2 071 676	45,3
10	podlaskie	39 211	1 138 216	34,4

³⁾ Dane z SI EKSMOON na dzień 6 czerwca 2024 r.

11	pomorskie	132 200	2 359 573	56,0
12	śląskie	164 430	4 320 130	38,1
13	świętokrzyskie	79 250	1 168 499	67,8
14	warmińsko – mazurskie	59 630	1 357 910	43,9
15	wielkopolskie	153 646	3 487 973	44,1
16	zachodniopomorskie	55 474	1 631 784	34,0
razem		1 549 230	37 636 508	41,2

III.Cele Programu

Głównym celem Programu jest stworzenie warunków do niezależnego życia i funkcjonowania dorosłym osobom z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez tworzenie i zapewnienie funkcjonowania placówek pobytu dziennego lub całodobowego dla tej grupy osób z niepełnosprawnościami, w szczególności na tych obszarach Rzeczypospolitej Polskiej, na których występuje najniższa liczba Centrów. Zadanie to realizowane jest przez samorządy szczebla gminnego lub powiatowego.

W przypadku Modułu I – Utworzenie Centrum, celem głównym jest pomoc dorosłym osobom z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez stworzenie warunków dla jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, pozwalających na tworzenie placówek pobytu dziennego lub całodobowego dla tej grupy osób z niepełnosprawnościami, w szczególności na tych obszarach Rzeczypospolitej Polskiej, na których występuje najniższa liczba Centrów.

W przypadku Modułu I – Utworzenie Centrum, celami szczegółowymi są:

- zwiększenie liczby Centrów, o co najmniej 10 Centrów;

- liczba osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, stanowić będzie co najmniej 40% liczby mieszkańców Centrów;
- wzmocnienie możliwości świadczenia pomocy potrzebującym osobom z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym;
- zapewnienie włączenia mieszkańców Centrów do życia społeczności lokalnych, w tym wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców Centrów w ich środowisku lokalnym.

W przypadku Modułu II – Funkcjonowanie Centrum, celem głównym jest pomoc dorosłym osobom z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych poprzez stworzenia warunków dla jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, pozwalających na zapewnienie funkcjonowania placówek pobytu dziennego lub całodobowego dla tej grupy osób z niepełnosprawnościami, w szczególności na tych obszarach Rzeczypospolitej Polskiej, na których występuje najniższa liczba Centrów.

W przypadku Modułu II – Funkcjonowanie Centrum, celami szczegółowymi są:

- objęcie usługami pobytu dziennego lub całodobowego Centrów co najmniej 200 osób;
- liczba osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, stanowić będzie co najmniej 40% liczby mieszkańców Centrów;
- wzmocnienie możliwości świadczenia pomocy potrzebującym osobom z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym;
- zapewnienie włączenia mieszkańców Centrów do życia społeczności lokalnych, w tym wpływ na poprawę jakości życia mieszkańców Centrów w ich środowisku lokalnym.

IV. Adresaci Programu

1. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania całodobowego lub dziennego dla dorosłych osób z niepełnosprawnościami z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
2. W celu utworzenia i funkcjonowania Centrum gminy i powiaty mogą zawierać między sobą porozumienia.
3. Osoba może być skierowana do Centrum prowadzonego przez inną gminę lub inny powiat niż gmina lub powiat właściwe ze względu na jej miejsce zamieszkania, pod warunkiem zawarcia porozumienia pomiędzy właściwymi jednostkami samorządu terytorialnego.

V. Zakres podmiotowy i przedmiotowy Programu

1. Mieszkańcami Centrum mogą być wyłącznie osoby dorosłe z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
2. Podstawą przyznania usługi pobytu całodobowego lub usługi pobytu dziennego w Centrum, jest decyzja administracyjna o przyznaniu usługi pobytu całodobowego lub usługi pobytu dziennego w Centrum wydana na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, poprzedzona pisemnymi ustaleniami pomiędzy podmiotem prowadzącym Centrum a osobą ubiegającą się o pobyt w Centrum lub jej przedstawicielem ustawowym, zwanymi dalej: „kontraktem mieszkaniowym”.
3. Kontrakt mieszkaniowy obejmuje:
 - 1) formę pobytu (pobyt dzienny/pobyt całodobowy)
 - 2) cel pobytu;
 - 3) okres pobytu;
 - 4) rodzaj i zakres świadczonych dla mieszkańca w Centrum usług, adekwatnych do jego potrzeb oraz informację o prawach i obowiązkach mieszkańca Centrum wynikających z przyznania usług świadczonych w Centrum;
 - 5) ustaloną odpłatność mieszkańca za pobyt w Centrum (jeśli dotyczy);
 - 6) uprawnienia mieszkańca;

- 7) sposób zgłaszania planowanej nieobecności mieszkańca w Centrum;
 - 8) zobowiązanie się mieszkańca do przestrzegania Regulaminu organizacyjnego Centrum oraz Regulaminu mieszkańców Centrum (jeżeli Centrum takim Regulaminem dysponuje);
 - 9) wskazanie skutków nieprzestrzegania postanowień kontraktu mieszkaniowego, o których mowa w pkt 6-8;
 - 10) uzgodnienia innych spraw związanych z korzystaniem z usług Centrum, w tym transportu z miejsca zamieszkania do Centrum.
4. Przedmiotem Programu jest finansowanie ze środków Funduszu zadań polegających na tworzeniu i zapewnieniu funkcjonowania Centrów.
 5. Program będzie realizowany w dwóch Modułach.

5.1 **MODUŁ I** – Utworzenie Centrum.

5.1.1 W ramach tego modułu będą finansowane zadania polegające na:

- 1) budowie nowego obiektu budowlanego⁴⁾ na nieruchomości stanowiącej własność gminy/powiatu wraz z niezbędnymi urządzeniami budowlanymi⁵⁾ oraz jego wyposażenie w sprzęt i środki trwałe służące wielokrotnemu użytkowaniu (w tym m.in.: meble, sprzęt rehabilitacyjny, systemy zabezpieczające przed pożarem, systemy monitoringu oraz instalacje przyzywowe);
- 2) zakupie przez gminę/powiat nieruchomości zabudowanej lub niezabudowanej obiektem w celu utworzenia Centrum, który to obiekt spełnia standardy lub zostanie przystosowany do standardu Centrum poprzez przebudowę lub remont w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, z późn. zm.) i jego wyposażenie w niezbędne urządzenia budowlane oraz jego wyposażenie w sprzęt i środki trwałe służące wielokrotnemu użytkowaniu (w tym m.in.: meble, sprzęt rehabilitacyjny, systemy zabezpieczające przed pożarem, systemy monitoringu i instalacje przyzywowe);

⁴⁾ Art. 3 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane.

⁵⁾ Urządzenia budowlane – urządzenia techniczne związane z obiektem budowlanym, zapewniające możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, jak przyłącza i urządzenia instalacyjne, w tym służące do oczyszczania lub gromadzenia ścieków, a także przejazdy, ogrodzenia, place postojowe i place pod śmietniki.

- 3) zmianie przeznaczenia całości istniejącego obiektu, stanowiącego własność gminy/powiatu poprzez jego przystosowanie do standardu Centrum i jego wyposażenie w niezbędne urządzenia budowlane oraz jego wyposażenie w sprzęt i środki trwałe służące wielokrotnemu użytkowaniu (w tym m.in. meble, sprzęt rehabilitacyjny, systemy zabezpieczające przed pożarem, systemy monitoringu oraz instalacje przyzywowe).

W uzasadnionych sytuacjach, za zgodą wojewody zadanie może polegać na zmianie przeznaczenia części istniejącego obiektu poprzez jej przystosowanie do standardu Centrum i jej wyposażenie w niezbędne urządzenia budowlane oraz wyposażenie jej w sprzęt i środki trwałe służące wielokrotnemu użytkowaniu (w tym m.in. meble, sprzęt rehabilitacyjny, systemy zabezpieczające przed pożarem, systemy monitoringu oraz instalacje przyzywowe), z zastrzeżeniem zaplanowania powierzchni Centrum adekwatnej do potrzeb mieszkańców oraz proporcjonalnego finansowania kosztów utworzenia Centrum.

5.1.2. W budynku, w którym zostało utworzone Centrum na podstawie umowy zawartej w wyniku realizacji Programu, działalność polegająca na prowadzeniu Centrum musi być prowadzona przez okres minimum 10 lat, licząc od dnia otwarcia Centrum. W przypadku zmiany przeznaczenia budynku lub jego części, w których utworzono Centrum, gmina/powiat obowiązana jest do zwrotu otrzymanych środków z Funduszu w wysokości proporcjonalnej do okresu, pozostałego do upływu dziesięcioletniego okresu, w którym działalność polegająca na prowadzeniu Centrum miała być wykonywana, liczonego od momentu zaprzestania działalności Centrum. Sprzęt i środki trwałe Centrum, których zakup został sfinansowany ze środków Funduszu w ramach Programu, nie mogą zostać zbyte przez okres co najmniej 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym ich zakup został sfinansowany ze środków Funduszu w ramach Programu. Po tym czasie, zbycie sprzętu i środków trwałych Centrum, których zakup został sfinansowany ze środków Funduszu w ramach Programu wymaga uprzedniej zgody wojewody.

Za ogłoszenie o otwarciu Centrum oraz możliwości skorzystania z jego usług odpowiada gmina/powiat.

5.1.3. Zakres kosztów kwalifikowalnych w Module I to:

- 1) koszty podstawowe, które wystąpią w zależności od realizowanego zadania rzeczowego, takie jak: budowa lub zakup nieruchomości, przebudowa, remont, zmiana przeznaczenia istniejącego budynku;
- 2) koszty zagospodarowania terenu i innych obiektów architektury ogrodowej, niezbędne do funkcjonowania Centrum;
- 3) koszty dodatkowe, które obejmują:
 - a) koszty przygotowania dokumentacji technicznej niezbędnej do prowadzenia inwestycji, w tym: projektów architektonicznych, studiów wykonalności, kosztorysu inwestorskiego, analiz oddziaływania na środowisko,
 - b) koszty związane z przeprowadzeniem postępowania przetargowego, koszty nadzoru inwestorskiego/autorskiego (kontrola obiektów i procesów budowlanych);
- 4) koszty zakupu dla Centrum sprzętu i środków trwałych wielokrotnego użytkowania (w tym m.in.: mebli, sprzętu rehabilitacyjnego, systemów zabezpieczających przed pożarem, systemów monitoringu oraz instalacji przyzywowych).

5.2. MODUŁ II – Funkcjonowanie Centrum.

5.2.1. W ramach tego modułu będą finansowane zadania polegające na:

- 1) utrzymaniu działalności Centrum, w tym m.in. zabezpieczeniu dostaw podstawowych mediów (energia elektryczna, ogrzewanie, woda, ścieki, wywóz nieczystości etc.), opłaceniu podatków i opłat lokalnych, ubezpieczeniu budynku, zakupie usług, w tym wyżywienia dla mieszkańców Centrum, zakupie materiałów do pracy z mieszkańcami Centrum, przeprowadzaniu okresowych przeglądów, kontroli stanu oraz konserwacji urządzeń budowlanych i sprzętu wielokrotnego użytkowania, w tym sprzętu specjalistycznego;
- 2) ponoszeniu niezbędnych wydatków związanych z transportem⁶⁾ mieszkańców Centrum;

⁶⁾ Nie dotyczy zakupu środka transportu.

- 3) pokrywaniu kosztów związanych z zatrudnieniem kadry Centrum oraz osób świadczących usługi w Centrum na rzecz mieszkańców Centrum, wg dokumentów kadrowo-płacowych.

5.2.2. Zakres kosztów kwalifikowalnych w Module II to:

- 1) związane z zapewnieniem funkcjonowania Centrum koszty zużycia podstawowych mediów według dokumentów memoriałowych (np. faktury), których termin zapłaty następować będzie po terminie zakończenia zadania określonego w Module I, w okresie funkcjonowania Centrum w danym roku budżetowym, ale nie później niż do 31 grudnia danego roku, na który zostały przyznane środki Funduszu, wystawianych na odbiorcę (Centrum/gmina/powiat/organizacja (podmiot), której zlecono prowadzenie Centrum, stosownie do zapisów działu VII Programu);
- 2) wydatki na zakup posiłków lub podstawowych artykułów żywnościowych na potrzeby przygotowywania posiłków dla mieszkańców Centrum, według dokumentów memoriałowych (np. faktury), których termin zapłaty następować będzie po terminie zakończenia zadania określonego w Module I, w okresie funkcjonowania Centrum w danym roku budżetowym, ale nie później niż do dnia 31 grudnia danego roku, na który zostały przyznane środki Funduszu, wystawianych na odbiorcę (Centrum/gmina/powiat/organizacja (podmiot), której zlecono prowadzenie Centrum, stosownie do zapisów działu VII Programu);
- 3) wydatki związane z okresowymi przeglądami urządzeń budowlanych oraz sprzętu i środków trwałych wielokrotnego użytkowania (w tym m.in.: mebli, sprzętu rehabilitacyjnego, systemów zabezpieczających przed pożarem, systemów monitoringu oraz instalacji przyzywowych), wg dokumentów memoriałowych (np. faktury), których termin zapłaty następować będzie po terminie zakończenia zadania określonego w Module I, w okresie funkcjonowania Centrum w danym roku budżetowym, ale nie później niż do dnia 31 grudnia danego roku, na który zostały przyznane środki Funduszu, wystawianych na odbiorcę (Centrum/gmina/powiat/organizacja (podmiot), której zlecono prowadzenie Centrum, stosownie do zapisów działu VII Programu);

- 4) niezbędne wydatki związane z transportem mieszkańców Centrum, w tym wydatki związane z utrzymaniem i eksploatacją środka transportu będącego w posiadaniu Centrum, których termin zapłaty następować będzie po terminie zakończenia zadania określonego w Module I, w okresie funkcjonowania Centrum w danym roku budżetowym, ale nie później niż do dnia 31 grudnia danego roku, na który zostały przyznane środki Funduszu, wystawianych na odbiorcę (Centrum/gmina/powiat/organizacja (podmiot), której zlecono prowadzenie Centrum, stosownie do zapisów działu VII Programu);
 - 5) koszty związane z zatrudnieniem kadry Centrum oraz osób świadczących usługi w Centrum na rzecz mieszkańców Centrum, wg dokumentów kadrowo-płacowych, które poniesione zostaną po terminie zakończenia zadania określonego w Module I, w okresie funkcjonowania Centrum w danym roku budżetowym, ale nie później niż do dnia 31 grudnia danego roku, na który zostały przyznane środki Funduszu;
 - 6) wydatki na zakup materiałów do pracy z mieszkańcami Centrum, według dokumentów memoriałowych (np. faktury), których termin zapłaty następować będzie po terminie zakończenia zadania określonego w Module I, w okresie funkcjonowania Centrum w danym roku budżetowym, ale nie później niż do dnia 31 grudnia danego roku, na który zostały przyznane środki Funduszu, wystawianych na odbiorcę (Centrum/gmina/powiat/organizacja (podmiot), której zlecono prowadzenie Centrum, stosownie do zapisów działu VII Programu);
 - 7) wydatki na zakup drobnego wyposażenia, niezbędnego do bieżącego funkcjonowania Centrum, według dokumentów memoriałowych (np. faktury), których termin zapłaty następować będzie po terminie zakończenia zadania określonego w Module I, w okresie funkcjonowania Centrum w danym roku budżetowym, ale nie później niż do dnia 31 grudnia danego roku, na który zostały przyznane środki Funduszu, wystawianych na odbiorcę (Centrum/gmina/powiat/organizacja (podmiot), której zlecono prowadzenie Centrum, stosownie do zapisów działu VII Programu).
6. W przypadku złożenia wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu w Module I dopuszcza się możliwość złożenia w tym samym roku jednocześnie

wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu w Module II, pod warunkiem że zadanie objęte Modułem I zakończone zostanie w tym samym roku, w którym Centrum zostanie otwarte i rozpocznie funkcjonowanie.

7. Przekazywanie środków na realizację Programu w ramach Modułu I i Modułu II następować będzie na podstawie umowy zawartej między wojewodą a Ministrem, określającej szczegółowo tryb i warunki przekazywania i rozliczania środków z Funduszu, w tym:
- 1) sposób i warunki przekazania środków;
 - 2) sposób rozliczenia otrzymanych środków;
 - 3) zwroty otrzymanych w danym roku realizacji zadania środków;
 - 4) monitoring realizacji Programu, w tym obowiązki sprawozdawcze;
 - 5) tryb i zasady kontroli realizacji Programu.

Dniem zawarcia umowy między wojewodą a Ministrem jest dzień jej podpisania przez Ministra.

VI. Standard Centrum

Centrum musi zapewniać warunki do samodzielnego i niezależnego pobytu oraz zamieszkiwania osób z niepełnosprawnościami w tym w szczególności spełniać wymagania przepisów prawa budowlanego, w szczególności zapewniające możliwość jego użytkowania przez osoby z niepełnosprawnościami (m.in. budynek i jego otoczenie muszą być pozbawione barier architektonicznych).

VI.1. Warunki dotyczące Centrum

1. W Centrum, obowiązkowo należy uwzględnić konieczność zapewnienia dostępności osobom z niepełnosprawnościami, ze szczególnym uwzględnieniem:
 - 1) przepisów art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami;
 - 2) Standardów projektowania budynków dla osób z niepełnosprawnościami uwzględniających koncepcję uniwersalnego projektowania - poradnika opracowanego w ramach Ministerstwa Rozwoju i Technologii (dostępny na stronie: <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/standardy-projektowania-budynkow-dla-osob-z-niepelnosprawnosciami>);

- 3) Konwencji z dnia 13 grudnia 2006 r. o prawach osób niepełnosprawnych, zgodnie z jej zasadami dotyczącymi dostępności (art. 9) oraz niezależnego życia i włączenia w społeczeństwo (art. 19).
2. Liczba osób z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wynosić będzie, co najmniej 40% mieszkańców Centrum, w danym roku kalendarzowym.
3. Baza lokalowa Centrum musi obejmować, adekwatną do planowanej liczby mieszkańców Centrum:
 - 1) część wspólną dla mieszkańców w ramach pobytu całodobowego lub dziennego, którą tworzą w szczególności:
 - a) pomieszczenie do przygotowywania posiłków (kuchnia) i pomieszczenie do wydawania posiłków (w przypadku dostarczania posiłków z zewnątrz), dostępne dla wszystkich mieszkańców oraz przestrzeń/pomieszczenie z miejscami siedzącymi przy stole umożliwiające spożycie posiłku (jadalnia);
 - b) przestrzeń wypoczynkowa;
 - c) sala umożliwiająca zajęcia ruchowe (pokój ćwiczeń);
 - d) pomieszczenia pomocnicze, tj. pralnię, szatnię, łazienki, toalety, pomieszczenie dla personelu, pokój medyczny;
 - 2) część mieszkalną dla mieszkańców w ramach pobytu całodobowego, tj. pokoje jednoosobowe wyposażone w łazienkę (powierzchnia pokoju nie może być mniejsza niż 15 m² a powierzchnia łazienki nie może być mniejsza niż 5 m²). Dopuszcza się możliwość zorganizowania pokoju 2-osobowego, przy czym powierzchnia pokoju nie może być mniejsza niż 30 m² a powierzchnia łazienki nie może być mniejsza niż 5 m².
4. Pomieszczenia bazy lokalowej Centrum muszą być wyposażone w system monitorująco-alarmowy oraz przyzywowy z zachowaniem prywatności mieszkańców. Obowiązkowy jest system przyzywowy w każdym pomieszczeniu, w którym przebywać będą osoby z niepełnosprawnościami.

5. Centrum musi być odrębne miejscowo i funkcjonalnie od innych ośrodków wsparcia/placówek zapewniających pomoc osobom z niepełnosprawnościami.
6. Centrum musi dysponować przynajmniej jednym miejscem parkingowym dedykowanym dla osób z niepełnosprawnościami.
7. Centrum musi mieć dostęp do placówek usługowo-handlowych (np. sklepu ogólnospożywczego, poczty, banku, lokalu gastronomicznego. itp.) - usytuowanie placówek w odległości do 500 m od Centrum lub zapewnia transport na życzenie.
8. Centrum musi mieć dostęp do środków transportu publicznego - usytuowanie przystanku transportu publicznego w odległości do 500 m od Centrum lub zapewnia transport na życzenie.
9. Rekomendowane jest, aby Centrum miało dostęp komunikacją publiczną do zakładu leczniczego, w którym świadczone są usługi podstawowej opieki zdrowotnej.
10. Rekomendowane jest, aby Centrum posiadało łatwy dostęp do miejsc kultu religijnego - usytuowanie miejsca kultu religijnego w odległości do 1000 m od Centrum.
11. Rekomendowane jest, aby Centrum posiadało teren rekreacyjno-wypoczynkowy.
12. Infrastruktura i wyposażenie Centrum mogą być wykorzystywane do świadczenia usług rehabilitacji leczniczej finansowanej ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia w oparciu o ustawę z dnia 9 maja 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach wspierających osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności (Dz. U. poz. 932). Usługi mogą być świadczone w siedzibie i w godzinach pracy Centrum, na podstawie umowy z podmiotem działalności leczniczej lub osobą świadczącą usługi rehabilitacji leczniczej w ramach kontraktu z NFZ, z zastrzeżeniem że realizowane usługi rehabilitacyjne nie mogą stanowić głównej formy realizowanych usług w Centrum.
13. Baza lokalowa Centrum musi obejmować część mieszkalną dla co najmniej 2 mieszkańców w ramach pobytu całodobowego albo pomieszczenia bazy lokalowej Centrum będą dawały możliwość ich zaadoptowania jako część mieszkalna, która będzie spełniała minimalne standardy powierzchni określone w dziale VI.1 ust. 3 pkt 2 Programu, dla co najmniej 2 mieszkańców w ramach pobytu całodobowego.

VI. 2. Kadra Centrum

1. Centrum zatrudnia niezbędny do realizacji jego zadań, odpowiednio przeszkolony i przygotowany personel odpowiedzialny za świadczenie usług w Centrum oraz za zabezpieczenie potrzeb mieszkańców.
2. Kadre Centrum stanowią:
 - 1) kierownik Centrum – osoba, która spełnia warunki określone w art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
 - 2) personel specjalistyczny (w zależności od potrzeb, np. fizjoterapeuta, psycholog), w tym opiekunowie i asystenci osób z niepełnosprawnościami, posiadający niezbędne kwalifikacje zawodowe i doświadczenie w pracy z osobami z niepełnosprawnościami w zakresie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych albo usług asystenckich lub usług opieki wytchnieniowej;
 - 3) inne osoby świadczące usługi w Centrum na rzecz jego mieszkańców – personel pomocniczy administracyjno-gospodarczy, personel medyczny zapewniający niezbędną pomoc medyczną wynikająca z niepełnosprawności lub stanu zdrowia mieszkańców.
3. Kierownik Centrum określi liczbę personelu specjalistycznego adekwatną do stanu zdrowia i potrzeb osób z niepełnosprawnościami przebywających w Centrum, gwarantującą całodobowe bezpieczeństwo i pomoc mieszkańcom Centrum przez 7 dni w tygodniu.
4. Do wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu w Module I gmina/powiat przedkłada informację o proponowanej kadrze wraz z planowaną liczbą etatów.
5. Gmina/powiat może zatrudnić w Centrum inne osoby poza kadrą Centrum, ponosząc koszty wynagrodzeń ze środków własnych.
6. Centrum musi dysponować własnym Regulaminem organizacyjnym Centrum, określającym m.in. relacje pomiędzy mieszkańcami Centrum a kadrą, zasady korzystania z zasobów technicznych Centrum i zasady współdziałania Centrum z opiekunami prawnymi mieszkańców Centrum.

7. Centrum może dysponować Regulaminem mieszkańców Centrum, określającym w szczególności współdziałanie mieszkańców Centrum z Kierownikiem i personelem Centrum, celem realizacji praw i obowiązków mieszkańców wynikających z pobytu w Centrum.

VI. 3. Usługi Centrum

1. W Centrum świadczone są dla mieszkańców usługi pobytu całodobowego lub usługi pobytu dziennego.
2. W ramach usługi pobytu dziennego, pobyt ten wynosi w Centrum nieprzerwanie 8 godzin i może zostać skrócony na wniosek mieszkańca Centrum lub jego opiekuna prawnego do minimum 4 godzin nieprzerwanego pobytu. Do czasu pobytu mieszkańca w Centrum nie wlicza się czasu dowozu mieszkańca z jego miejsca zamieszkania do Centrum i po zakończeniu pobytu w Centrum czasu dowozu do jego miejsca zamieszkania.
3. Przyznanie usługi, o której mowa w ust. 1, jest równoznaczne z zapewnieniem mieszkańcom Centrum wyżywienia (minimum trzy posiłki dziennie w pobycie całodobowym – śniadanie, obiad, kolacja oraz minimum dwa posiłki dziennie w pobycie dziennym – śniadanie, obiad), z uwzględnieniem zaleceń wynikających ze stanu zdrowia mieszkańca.
4. Z wykorzystaniem infrastruktury Centrum powinny być świadczone dla mieszkańców Centrum również usługi o charakterze wspierającym, adekwatne do ich potrzeb, w tym w szczególności usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi asystenckie lub usługi opieki wytchnieniowej. Możliwość zrealizowania w Centrum usług opieki wytchnieniowej, o których mowa w Programie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Opieka wytchnieniowa”, istnieje w przypadku braku możliwości realizacji tych usług w miejscach określonych w tym Programie oraz w przypadku posiadania przez Centrum wolnych miejsc.
5. W razie zaplanowanej nieobecności w Centrum mieszkańca Centrum, któremu przyznane zostały usługi pobytu dziennego w Centrum, przez okres dłuższy niż 14 dni roboczych i związanej z tym możliwości świadczenia usług dla dodatkowych osób, które spełniają warunki bycia mieszkańcem Centrum, do Centrum mogą być skierowane

kolejne osoby, w liczbie nieprzekraczającej liczby mieszkańców nieobecnych i na czas ich nieobecności.

6. Gmina/powiat jest zobowiązana w drodze uchwały ustalić szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności przez mieszkańca za pobyt w Centrum, uwzględniając przyznany zakres usług, zgodnie z art. 97 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Uchwała określać powinna procentową wysokość odpłatności mieszkańca za pobyt w Centrum w stosunku do jego dochodu.
7. Mieszkaniec Centrum nie ponosi opłat, jeżeli koszt jego pobytu w Centrum, w tym zakres świadczonych usług, nie przewyższa kwoty dofinansowania przyznanej w ramach Programu. Mieszkaniec Centrum nie ponosi również opłat, jeżeli jego dochód jest niższy od kwoty kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
8. Wpływy z opłat, o których mowa w ust. 6, jednostka samorządu terytorialnego przeznacza na wydatki Centrum.
9. Potrzeby mieszkańców zaspokajane są ze szczególnym poszanowaniem ich wolności, intymności i godności.
10. Mieszkańcom Centrum należy poświęcić w szczególności czas na wsparcie w zakresie samodzielności w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych (takich jak: jedzenie, korzystanie z toalety, mycie się, ubieranie się, poruszanie się) oraz kształtowania podstawowych umiejętności komunikacyjnych.
11. O każdym przypadku zaprzestania lub zakończenia świadczenia usług dla mieszkańca Kierownik Centrum powiadamia właściwy miejscowo ze względu na miejsce zamieszkania mieszkańca ośrodek pomocy społecznej.
12. Za bieżące funkcjonowanie Centrum i świadczenie przez nie usług oraz utrzymanie liczby miejsc określonych umową odpowiada gmina/powiat, która utworzyła Centrum.

VII. Zlecenie prowadzenia Centrów

1. Na podstawie art. 25 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina/powiat może zlecić prowadzenie Centrum organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku

publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571, z późn. zm.) oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 pkt 1–3 tej ustawy.

2. Zlecenie prowadzenia Centrum organizacjom lub podmiotom, o których mowa w ust. 1, następuje po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert na zasadach, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
3. W umowie o zlecenie prowadzenia Centrum należy wskazać miejsce bazy lokalowej Centrum, spełniającej standard Centrum, określony w Programie. Ponadto umowa zawiera zobowiązanie zleceniobiorcy do zapewnienia standardu w zakresie kadry Centrum, usług świadczonych w Centrum oraz zasad korzystania z Centrum na warunkach określonych w Programie.
4. W przypadku zlecenia prowadzenia Centrum organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 pkt 1-3 tej ustawy, w nieruchomości stanowiącej własność gminy/powiatu, gmina/powiat na podstawie umowy przekazuje tym podmiotom środki na wsparcie finansowe realizacji usług w wysokości określonej w Module II Programu.
5. W przypadku zlecenia prowadzenia Centrum organizacjom pozarządowym, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 pkt 1-3 tej ustawy, zapewniającym swoją bazę lokalową, gmina/powiat kupuje i na podstawie umowy przekazuje tym organizacjom lub podmiotom sprzęt i środki trwałe służące wielokrotnemu użytkowaniu (w tym m.in. meble, sprzęt rehabilitacyjny, systemy zabezpieczające przed pożarem, systemy monitoringu oraz instalacje przyzywowe), w celu realizacją zadania z Modułu I i na okres trwałości zadania z Modułu II, a także na podstawie umowy przekazuje tym organizacjom lub podmiotom środki na wsparcie finansowe realizacji usług w wysokości określonej w Module II Programu.
6. W przypadku, gdy faktyczne koszty prowadzenia Centrum przekroczą kwoty wsparcia finansowego określone w Module II oraz środki uzyskane z opłat wnoszonych przez mieszkańców Centrum, z uwzględnieniem ust. 6 i 7 działu VI.3., gmina/powiat zlecający

prowadzenie Centrum organizacji lub podmiotowi, o którym mowa w ust. 1, przekazuje własne środki na realizację tego zadania.

7. Działalność Centrum, które zostało uruchomione na podstawie umowy zawartej pomiędzy gminą/powiatem a organizacją lub podmiotem, o którym mowa w ust. 1, musi być prowadzona przez okres minimum 10 lat, licząc od dnia otwarcia Centrum. W przypadku zmiany przeznaczenia budynku lub jego części, w którym utworzono Centrum, gmina/powiat jest obowiązana do zwrotu otrzymanych środków z Funduszu w wysokości proporcjonalnej do okresu, pozostałego do upływu dziesięcioletniego okresu, w którym działalność polegająca na prowadzeniu Centrum miała być wykonywana, liczonego od momentu zaprzestania działalności Centrum.

VIII. Kwalifikowalność kosztów zadań modułowych

W ramach realizowanych zadań Modułów I i II uznaje się, że:

1. Kosztami kwalifikowalnymi zadania (w przypadku jednostek samorządu terytorialnego – wydatkami) są:
 - 1) koszty faktycznie poniesione w okresie realizacji zadania (z zastrzeżeniem, że za zobowiązania zaciągnięte w danym roku kalendarzowym wydatki można ponosić do 31 grudnia danego roku);
 - 2) wszystkie koszty niezbędne dla realizacji zadania przewidziane w kalkulacji wniosku o finansowanie, który został wybrany i zaakceptowany;
 - 3) koszty brutto, tj. koszty wraz z przypadającym na nie podatkiem VAT, z wyjątkiem przypadków, gdy podatek ten może być odliczony od podatku należnego lub zwrócony, przy uwzględnieniu przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r. poz. 361, z późn. zm.) oraz § 16 ust. 6–8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa (Dz. U. poz. 1579).
2. W sytuacji kiedy gmina/powiat jest uprawniona do odzyskania VAT wskazuje w kosztorysie kwoty netto (w takiej sytuacji VAT jest kosztem niekwalifikowalnym). W sytuacji, kiedy gmina/powiat może częściowo odzyskać podatek VAT, wskazuje w kosztorysie przy odpowiednich pozycjach kwoty netto lub brutto.

3. Za datę poniesienia wydatku przyjmuje się, w przypadku wydatków pieniężnych:
 - 1) ponoszonych przelewem lub obciążeniową kartą płatniczą – datę obciążenia rachunku bankowego beneficjenta, tj. datę księgowania operacji;
 - 2) ponoszonych kartą kredytową lub podobnym instrumentem płatniczym o odroczonej płatności – datę transakcji skutkującej obciążeniem rachunku karty kredytowej lub podobnego instrumentu pod warunkiem dokonania spłaty tej należności na koniec okresu rozliczeniowego danego instrumentu płatniczego.
4. Środki finansowe z Funduszu przeznaczone są na pokrycie kosztów bezpośrednio związanych z realizacją zadań zgłoszonych we wniosku o finansowanie według określonych Modułów. Środki finansowe z Funduszu nie mogą służyć podwójnemu finansowaniu wydatków, tj. dwukrotnemu dokonywaniu zapłaty ze środków publicznych, zarówno krajowych, jak i wspólnotowych.
5. Środki finansowe z Funduszu na realizację Programu, muszą być wykorzystane zgodnie z umową zawartą pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem.
6. Gminy/powiaty, które uzyskały środki z Funduszu w danym roku kalendarzowym, obowiązane są do ich rozliczenia w sposób i w terminach wskazanych w umowie zawartej z właściwym wojewodą, a także zwrotu niewykorzystanej części przyznanych środków z Funduszu w terminach określonych w tej umowie, zgodnie z ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym oraz ustawą z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.).
7. Kosztami niekwalifikowalnymi zadania (w przypadku jednostek samorządu terytorialnego – wydatkami) są w szczególności:
 - 1) odsetki od zadłużenia;
 - 2) kwoty i koszty pożyczki lub kredytu;
 - 3) kary i grzywny;
 - 4) wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON);
 - 5) wydatek poniesiony na zakup używanego środka trwałego, który był w ciągu 7 lat wstecz od daty zakupu (w przypadku nieruchomości 10 lat), przed dniem realizacji zadania, współfinansowany ze środków unijnych lub dotacji krajowych;

- 6) podatek od towarów i usług (VAT), który może zostać odzyskany na podstawie przepisów krajowych, tj. ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług oraz aktów wykonawczych do tej ustawy;
- 7) inne niż część kapitałowa raty leasingowej wydatki związane z umową leasingu,
- 8) odsetki za opóźnienie w regulowaniu zobowiązań oraz odsetki za zwłokę z tytułu nieterminowych wpłat należności budżetowych i innych należności, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, z późn. zm.);
- 9) koszty amortyzacji.

W przypadku wątpliwości decyzję o kwalifikowalności wydatków podejmuje wojewoda udzielający wsparcia finansowego.

IX. Finansowanie Programu oraz warunki przyznawania gminom/powiatom środków z Funduszu Solidarnościowego przeznaczonych na realizację Programu

1. Źródłem finansowania Programu są środki ujęte w planie finansowym Funduszu Solidarnościowego. Budżet Programu będzie wynosił: w 2024 r. – 30 mln zł, w 2025 r. – 40 mln zł, w 2026 r. – 40 mln zł. Dysponentem środków z Funduszu jest minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, zwany dalej „Ministrem”.
2. W przypadku uzyskania w kolejnych latach niższych niż planowane przychodów Funduszu, Minister zastrzega możliwość zmniejszenia planowanych budżetów, o których mowa w ust. 1.
3. Realizacja Programu następuje w trybie naboru wniosków gmin/powiatów. Pierwszy nabór wniosków w Programie zostanie ogłoszony w roku 2024. Wnioski składane w naborach rozpatrywane będą do wyczerpania środków finansowych przeznaczonych na realizację Programu.
4. Kryteria i sposób oceny wniosków określone zostaną w ogłoszeniu o naborze wniosków.
5. Wnioski składane są w wersji elektronicznej z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) udostępnionego przez

Ministra na stronie internetowej, wskazanej w ogłoszeniu o naborze wniosków.

Instrukcja obsługi Generatora Funduszu Solidarnościowego stanowi załącznik nr 11 do Programu. Wzór upoważnienia do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego, stanowi załącznik nr 14 do Programu.

6. Nabór wniosków ogłaszany jest przez Ministra oraz wojewodów zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.
7. Stosownie do art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym nabór wniosków w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego dokonywany jest przez wojewodów.
8. Niezwłocznie, nie później niż 7 dni po dokonaniu oceny wniosku, wojewoda informuje gminę/powiat o wyniku oceny wniosku. W przypadku oceny negatywnej wojewoda uzasadnia swoją ocenę.
9. Wojewoda, po dokonaniu oceny wniosków złożonych przez gminy/powiaty, sporządza (odrębną dla Modułu I i Modułu II) listę rekomendowanych wniosków do finansowania w ramach Programu (załącznik nr 3 do Programu) i przekazuje ją do Ministra wraz z informacją/aktualizacją informacji wojewody Moduł I - utworzenie obiektu Centrum , tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie (załącznik nr 2 do Programu) albo informacją/aktualizacją informacji wojewody Moduł II – funkcjonowanie Centrum (załącznik nr 2a do Programu). W razie braku, któregoś z ww. dokumentów Minister zwraca się do Wojewody o jego uzupełnienie. Wojewoda przekazuje do Ministra listę rekomendowanych wniosków do dofinansowania w ramach Programu (załącznik nr 3 do Programu) wraz z informacją/aktualizacją informacji wojewody Moduł I - utworzenie obiektu Centrum, tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie (załącznik nr 2 do Programu) albo informacją/aktualizacją informacji wojewody Moduł II – funkcjonowanie Centrum (załącznik nr 2a do Programu) w wersji elektronicznej z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) udostępnionego przez Ministra na stronie internetowej, wskazanej w ogłoszeniu o naborze wniosków w ramach Programu. W przypadkach uzasadnionych problemami technicznymi, za uprzednią zgodą Ministra, dopuszcza się możliwość składania powyżej wskazanych dokumentów za pomocą platformy e-PUAP.
10. Minister weryfikuje listy rekomendowanych wniosków przekazane przez wojewodów i

przyznaje środki Funduszu do wyczerpania limitu środków przeznaczonych na realizację Programu. Minister może zażądać od wojewody dodatkowych wyjaśnień w zakresie dokonanej przez wojewodę oceny. W przypadku stwierdzenia dokonania przez Wojewodę oceny niezgodnie z kryteriami bądź stwierdzenia błędnego sporządzenia listy rekomendowanych wniosków Minister zwraca się do Wojewody o skorygowanie oceny i przysłanie aktualnej listy rekomendowanych wniosków wraz z informacją/aktualizacją informacji wojewody (Moduł I albo Moduł II). Minister może wyłączyć wniosek gminy/powiatu z listy rekomendowanych wniosków ze względów formalnych.

11. Minister zatwierdza do dofinansowania listy rekomendowanych wniosków przedłożone przez wojewodów. Kwota przyznanych środków z Funduszu może być niższa od kwoty wskazanej w informacji/aktualizacji informacji wojewody (Moduł I albo Moduł II). Minister zastrzega sobie prawo zaproponowania niższej kwoty środków z Funduszu niż wskazana przez wojewodę. W takim przypadku konieczna jest aktualizacja wniosków gmin/powiatów, a wojewoda obowiązany jest do zaktualizowania złożonej dokumentacji, o której mowa w ust. 9, przed zawarciem umowy z Ministrem, adekwatnie do zakresu zmiany. W przypadku braku wystarczających środków z Funduszu, Minister może wyłączyć wniosek gminy/powiatu z listy rekomendowanych wniosków. W takim przypadku wojewoda zobowiązany jest do zaktualizowania złożonej dokumentacji, o której mowa w ust. 9, przed zawarciem umowy z Ministrem, adekwatnie do zakresu zmiany.
12. Minister zamieszcza na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej listę podmiotów, których wnioski zostały zatwierdzone wraz z kwotą przyznanych środków Funduszu.
13. Stosownie do art. 13 ust. 7 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym wojewoda zamieszcza na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej listę podmiotów, których wnioski zostały zatwierdzone przez Ministra wraz z kwotą przyznanych środków z Funduszu.
14. Wszelkie zmiany wniosków/aktualizacji wniosków o przystąpienie do Programu na utworzenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego (Moduł I albo Moduł II) złożonych przez gminy/powiaty i załączonej do nich dokumentacji, na podstawie których przyznane

zostało dofinansowanie na realizację zadania w ramach Programu ze środków Funduszu wymagają każdorazowo, w pierwszej kolejności akceptacji Wojewody. Wojewoda po analizie przekazanej dokumentacji decyduje, czy proponowana zmiana jest przez niego akceptowana. W przypadku akceptacji zmiany Wojewoda przesyła komplet zaktualizowanych dokumentów do Ministra wraz z informacją o swojej akceptacji i rekomendacją dla zmiany. Zajęcie przez Ministra pozytywnego stanowiska jest niezbędne dla możliwości realizacji Zadania zgodnie ze zmienioną dokumentacją.

15. Środki z Funduszu będą przekazywane przez Ministra na podstawie umów zawartych między Ministrem a wojewodami (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 8 do Programu – w przypadku Modułu I albo zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 8a do Programu – w przypadku Modułu II), a następnie wojewodowie prześlą te środki gminom/powiatom na podstawie zawartych z nimi umów (zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 9 do Programu – w przypadku Modułu I albo zgodnie ze wzorem stanowiącym załącznik nr 9a do Programu – w przypadku Modułu II).
16. Aktualizacja harmonogramu przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego stanowiącego załącznik nr 4 do umowy pomiędzy Ministrem a wojewodą, skutkująca przesunięciem środków pomiędzy latami, wymaga formy aneksu, z zastrzeżeniem okresu realizacji zadania, określonego w ogłoszeniu o naborze wniosków. Wzór aneksu stanowi załącznik nr 10 do Programu.
17. Minister zastrzega sobie prawo niewyrażenia zgody na zmiany w harmonogramie przekazywania środków Funduszu Solidarnościowego w przypadku braku dostępności środków w Programie przewidzianych na dany rok.
18. Podmioty realizujące zadania wynikające z umów zawartych w ramach Programu są obowiązane do posiadania wyodrębnionego rachunku bankowego dla środków Funduszu, prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków i dokonywanych z tych środków wydatków, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.
19. Wojewoda może pokryć koszty obsługi Programu w wysokości faktycznie poniesionej, nie większej niż 0,5% środków przekazanych na jego realizację.
20. Wójt, burmistrz, prezydent miasta/starosta może pokryć koszty obsługi Programu w wysokości faktycznie poniesionej, nie większej niż 0,5% środków przekazanych na

jego realizację.

X. Terminy i warunki realizacji Programu

1. Program będzie realizowany od dnia 1 lipca 2024 r. do dnia 31 grudnia 2037 r.
2. W przypadku zawarcia umowy po dniu rozpoczęcia realizacji zadania, istnieje możliwość refundacji ze środków Funduszu na realizację Programu wydatków poniesionych w związku z realizacją zadania od dnia 1 stycznia danego roku, w którym zawarto umowę.
3. Środki będą przekazywane zgodnie z zawartą umową, w układzie rocznym w określonych w harmonogramie transzach.
4. Środki z Funduszu na realizację Programu mogą być wykorzystywane na zasadzie refundacji poniesionych wydatków lub na zasadzie zaliczki, tj. na sfinansowanie wydatków środkami z Funduszu, w sposób umożliwiający terminową realizację płatności za zrealizowaną usługę.

XI. Tryb przystąpienia do Programu

1. Realizacja Programu następuje w trybie naboru wniosków, zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Funduszu Solidarnościowym.
2. Gmina/powiat wnioskując o środki finansowe w ramach Programu jest zobowiązana złożyć do wojewody za pośrednictwem Generatora Funduszu Solidarnościowego:
 - 1) Wniosek/aktualizację wniosku o przystąpienie do Programu na utworzenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł I (załącznik nr 1 do Programu) wraz z załącznikami, o których mowa w tym dokumencie, tj.:
 - a) załącznik nr 1 do wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na utworzenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł I - Wydatki na utworzenie Centrum Moduł I - utworzenie obiektu Centrum, tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie,
 - b) oświadczenie gminy/powiatu o posiadaniu prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (własność), sporządzone stosownie do wymogów zawartych w obowiązujących przepisach regulujących zakres i formę sporządzenia tego dokumentu,

- c) projekt budowlany lub program funkcjonalno-użytkowy wraz z aktualną informacją o zgodności planowanej inwestycji z planem zagospodarowania przestrzennego, sporządzony stosownie do wymogów zawartych w obowiązujących przepisach regulujących zakres i formę sporządzenia tego dokumentu,
 - d) w przypadku zadań inwestycyjnych polegających na zmianie przeznaczenia sposobu użytkowania/rozbudowy/przebudowy/remontu istniejącego obiektu również dokumentacja zdjęciowa wskazująca na stan obiektu oraz ekspertyza techniczna,
 - e) w zależności od stanu przygotowania inwestycji do realizacji: decyzja o pozwoleniu na budowę/zgłoszenie robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę albo decyzja o ustaleniu lokalizacji celu publicznego,
 - f) kosztorys inwestorski dotyczący realizacji całego zadania, sporządzony stosownie do wymogów zawartych w obowiązujących przepisach regulujących zakres i formę sporządzenia tego dokumentu,
 - g) dokumenty obrazujące rzut i rozkład pomieszczeń/wykaz pomieszczeń (wraz z ich powierzchnią) w projektowanym budynku Centrum,
 - h) projekt zagospodarowania działki, sporządzony stosownie do wymogów zawartych w obowiązujących przepisach regulujących zakres i formę sporządzenia tego dokumentu,
 - i) oświadczenie o złożeniu wniosku w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 12 do Programu),
- albo
- 2) wniosek/aktualizację wniosku o przystąpienie do Programu na funkcjonowanie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł II (załącznik nr 1a do Programu) wraz z załącznikami, o których mowa w tym dokumencie, tj.:
 - a) załącznik nr 1 do wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na funkcjonowanie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł II – Wydatki na funkcjonowanie Centrum Moduł II – funkcjonowanie Centrum,

- b) dokumenty obrazujące rzut i rozkład pomieszczeń/wykaz pomieszczeń (wraz z ich powierzchnią) w budynku Centrum,
- c) dokumenty dotyczące Centrum (dozwolone są projekty), np. Regulamin organizacyjny Centrum, Regulamin mieszkańców Centrum, uchwała dotycząca szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności przez mieszkańca za pobyt w Centrum, uwzględniająca przyznany zakres usług zgodnie z art. 97 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- d) oświadczenie o złożeniu wniosku w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 12 do Programu).

XII. Zadania podmiotów uczestniczących w realizacji Programu

1. Do zadań Ministra należy:
 - 1) Opracowanie Programu.
 - 2) Ogłoszenie Programu oraz zamieszczenie ogłoszenia o naborze wniosków w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra.
 - 3) Weryfikowanie złożonych przez wojewodów list rekomendowanych wniosków zakwalifikowanych do Programu i ich zatwierdzenie do finansowania w ramach Programu.
 - 4) Wzywanie wojewody do uzupełnienia braków, w wyznaczonym przez Ministra terminie.
 - 5) Zawieranie umów z wojewodami w sprawie przekazania środków z Funduszu Solidarnościowego przyznanych w ramach Programu.
 - 6) Rozpatrywanie zastrzeżeń złożonych przez gminę/powiat.
 - 7) Przygotowanie:
 - a) wzoru wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na utworzenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł I (załącznik nr 1 do Programu);
 - b) wzoru wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na funkcjonowanie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł II (załącznik nr 1a do Programu);
 - c) załącznika nr 1 do wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na utworzenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł I -

- Wydatki na utworzenie Centrum Moduł I - utworzenie obiektu Centrum, tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie (załącznik nr 1b do Programu);
- d) załącznik nr 1a do wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na funkcjonowanie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł II - Wydatki na funkcjonowanie Centrum Moduł II - funkcjonowanie Centrum (załącznik nr 1c do Programu);
 - e) wzoru informacji/aktualizacji informacji wojewody Moduł I - utworzenie obiektu Centrum, tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie (załącznik nr 2 do Programu);
 - f) wzoru informacją/aktualizacją informacji wojewody Moduł II – funkcjonowanie Centrum (załącznik nr 2a do Programu);
 - g) wzoru listy rekomendowanych wniosków (załącznik nr 3 do Programu);
 - h) wzoru sprawozdania rocznego/końcowego z rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym przekazanych gminie/powiatowi (załącznik nr 4 do Programu);
 - i) wzoru sprawozdania rocznego z rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym przekazanych Wojewodzie (załącznik nr 5 do Programu);
 - j) wzoru sprawozdania końcowego z rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym przekazanych Wojewodzie (załącznik nr 5a do Programu);
 - k) wzoru oświadczenia o przyjęciu środków na finansowanie zadania (Moduł I lub Moduł II) (załącznik nr 6 do Programu);
 - l) wzoru karty oceny wniosku dla wojewody Moduł I (załącznik nr 7 do Programu);
 - m) wzoru karty oceny wniosku dla wojewody Moduł II (załącznik nr 7a do Programu);
 - n) wzoru umowy pomiędzy Ministrem a wojewodą wraz z harmonogramem w związku z realizacją przez gminę/powiat zadania z zakresu wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnościami, w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne”, ogłoszonego w 2024 r., Moduł I (załącznik nr 8 do Programu);

- o) wzoru umowy pomiędzy Ministrem a wojewodą wraz z harmonogramem w sprawie określenia zadań Wojewody w związku z realizacją przez gminę/powiat zadania z zakresu wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnościami, w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne”, ogłoszonego w 2024 r., Moduł II (załącznik nr 8a do Programu);
 - p) wzoru umowy pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem wraz z harmonogramem w sprawie realizacji zadania z zakresu wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnościami w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2024 r., Moduł I (załącznik nr 9 do Programu);
 - q) wzoru umowy pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem wraz z harmonogramem w sprawie realizacji zadania z zakresu wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnościami w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2024 r., Moduł II (załącznik nr 9a do Programu);
 - r) wzoru aneksu do umowy pomiędzy Ministrem a wojewodą do Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2024 r. (załącznik nr 10 do Programu);
 - s) Instrukcji obsługi Generatora Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 11 do Programu);
 - t) wzoru oświadczenia o złożeniu wniosku w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 12 do Programu);
 - u) wzoru oświadczenia o złożeniu sprawozdania w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 13 do Programu);
 - v) wzoru upoważnienia do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 14 do Programu);
 - w) wzoru klauzuli informacyjnej RODO Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” (załącznik nr 15 do Programu).
- 8) Monitorowanie i kontrola realizacji zadań wojewodów wynikających z Programu.

- 9) Akceptowanie sprawozdań składanych przez wojewodów.
2. Do zadań wojewody należy:
- 1) Ogłoszenie o naborze wniosków w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego wojewody.
 - 2) Udzielanie informacji o zasadach Programu i warunkach naboru wniosków.
 - 3) Przeprowadzenie naboru wniosków.
 - 4) Ocena wniosków/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu gmin/powiatów pod względem formalnym i merytorycznym.
 - 5) Ocena wniosków gmin/powiatów, o której mowa w pkt 4, powinna być dokonana na podstawie Karty oceny wniosku (Wzór karty oceny wniosku dla wojewody Moduł I – załącznik nr 7 do Programu oraz Wzór karty oceny wniosku dla wojewody Moduł II – załącznik nr 7a do Programu).
 - 6) Wzywanie gminy/powiatu do uzupełnienia braków formalnych i merytorycznych, w wyznaczonym przez wojewodę terminie.
 - 7) Sporządzenie (odrębną dla Modułu I i Modułu II) i przekazanie Ministrowi listy rekomendowanych wniosków (załącznik nr 3 do Programu) wraz z informacją/aktualizacją informacji wojewody Moduł I - utworzenie obiektu Centrum, tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie (załącznik nr 2 do Programu) albo informacją/aktualizacją informacji wojewody Moduł II – funkcjonowanie Centrum (załącznik nr 2a do Programu).
 - 8) Zamieszczenie na swojej stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej listy podmiotów, których wnioski zostały zatwierdzone przez Ministra wraz z kwotą przyznanych środków z Funduszu.
 - 9) Informowanie gmin/powiatów o obowiązku i terminie złożenia oświadczenia o przyjęciu środków przyznanych w ramach Programu.
 - 10) Zawieranie umów z właściwymi gminami/powiatami w terminie 30 dni od dnia podpisania umowy z Ministrem.
 - 11) Przekazywanie gminom/powiatom środków finansowych z Programu.
 - 12) Analiza oraz rozliczanie środków finansowych przyznanych gminom/powiatom na realizację Programu.
 - 13) Przekazywanie Ministrowi sprawozdań z realizacji Programu, według wzoru stanowiącego załączniki nr 5 i 5a do niniejszego Programu.

- 14) Koordynacja wykonania zadań przez gminy/powiaty, nadzór nad realizacją zadań przez gminy/powiaty oraz kontrola w gminach/powiatach w zakresie realizacji zadań w ramach Programu, w tym także kontrola sposobu wykorzystania Centrów zgodnie z Programem.
3. Do zadań gminy/powiatu (wójta, burmistrza, prezydenta miasta/starosty) należy:
 - 1) Poinformowanie o ogłoszeniu o naborze wniosków na stronie podmiotowej właściwej gminy/powiatu.
 - 2) Składanie wniosków/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu do właściwego wojewody.
 - 3) Uzupelnienie braków formalnych i merytorycznych wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na wezwanie wojewody, w wyznaczonym przez wojewodę terminie, licząc od dnia następnego po dniu otrzymania wezwania.
 - 4) Niezwłocznie po ogłoszeniu wyników naboru wniosków składanie do wojewody oświadczeń o przyjęciu środków finansowych przyznanych w ramach Programu zgodnie z załącznikiem nr 6 do Programu.
 - 5) Koordynowanie realizacji zadań w ramach Programu w gminie/powiecie.
 - 6) Realizacja zadań w ramach Programu zgodnie z podpisanymi z wojewodą umowami.
 - 7) Rozliczanie z wojewodą z otrzymanych środków finansowych przyznanych w ramach Programu oraz poddawanie się nadzorowi i kontroli zgodnie z umową.
 - 8) Przedstawianie na żądanie wojewody wyjaśnień, informacji i dokumentów dotyczących zadań realizowanych w ramach Programu.
 - 9) Przekazywanie właściwemu wojewodzie sprawozdań z realizacji Programu według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Programu.
 - 10) Prowadzenie dokumentacji potwierdzającej realizację Programu.
 4. W przypadku zlecenia realizacji zadania polegającego na prowadzeniu Centrum przez gminę/powiat organizacjom lub podmiotom, o których mowa w dziale VII, gmina/powiat obowiązana jest do koordynacji wykonania zadań przez te organizacje i podmioty, nadzoru nad realizacją zadań przez te organizacje i podmioty oraz przeprowadzenia kontroli w tych organizacjach i podmiotach w zakresie realizacji zadań w ramach Programu, w tym także kontroli sposobu wykorzystania Centrum zgodnie z Programem. Ponadto gmina/powiat obowiązana jest do podpisania umów z

ww. organizacjami i podmiotami, zaś organizacje te i podmioty zobowiązane są składać do gminy/powiatu sprawozdania z realizacji zadania, według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Programu, w terminie wskazanym przez gminę/powiat w umowie, pozwalającym na terminowe sporządzenie i przekazanie do wojewody sprawozdania przez gminę/powiat.

5. Gmina/powiat upoważnia Ministra/województwo do rozpowszechniania w dowolnej formie, w prasie, radiu, telewizji, Internecie oraz innych publikacjach, nazwy oraz adresu gminy/powiatu, przedmiotu i celu, na który przyznano dofinansowanie, oraz informacji o wysokości przyznanego dofinansowania. Informacja dotycząca zaangażowania środków finansowych Ministra powinna pojawić się również w materiałach przygotowanych na potrzeby prasy oraz podczas konferencji prasowych, seminariów i konferencji eksperckich.
6. Gmina/powiat zobowiązuje się do informowania, że zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Funduszu Solidarnościowego otrzymanych od Ministra. Informacja na ten temat powinna się znaleźć we wszystkich materiałach, publikacjach, informacjach dla mediów, w mediach społecznościowych, ogłoszeniach oraz wystąpieniach publicznych dotyczących realizowanego zadania publicznego. Gmina/powiat zobowiązana jest do oznaczania profili prowadzonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w podejmowanych działaniach informacyjnych i promocyjnych w mediach społecznościowych.
7. Gmina/powiat zobowiązuje się do umieszczania logo Ministra na wszystkich materiałach, w szczególności promocyjnych, informacyjnych, szkoleniowych i edukacyjnych, dotyczących realizowanego zadania publicznego oraz zakupionych środkach trwałych, proporcjonalnie do wielkości innych oznaczeń, w sposób zapewniający jego dobrą widoczność.
8. Gmina/powiat jest zobowiązana do podejmowania działań informacyjnych dotyczących finansowania zadania ze środków Funduszu Solidarnościowego przyznanych w ramach Programu, zgodnie z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania

finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. poz. 953, z późn. zm.).

9. Gmina/powiat zobowiązuje się przedstawiać Ministrowi/wojewodzie sprawozdania dotyczące realizacji obowiązku informacyjnego każdorazowo na wniosek Ministra/wojewody.

XIII. Monitoring Programu

1. W przypadku realizowania zadania w ramach Modułu I, gmina/powiat sporządza i przekazuje wojewodzie roczne sprawozdania z realizacji zadania za kolejne lata jego realizowania, poczynając od sprawozdania za rok, w którym podpisano umowę na realizację zadania, obejmujące rozliczenie środków z Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym. Przekazanie sprawozdania do wojewody następuje do dnia 30 stycznia każdego następnego roku, po roku za który sprawozdanie jest składane. Sprawozdanie sporządzane jest według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do Programu.
2. Gmina/powiat jest zobowiązana załączyć do rocznego sprawozdania dokumenty, określone we wzorze sprawozdania stanowiącym załącznik nr 4 do Programu.
3. W przypadku realizowania przez gminy/powiaty zadań w ramach Modułu I, wojewoda sporządza i przekazuje Ministrowi roczne sprawozdania z realizacji zadań za kolejne lata ich realizowania, poczynając od sprawozdania za rok, w którym podpisano umowę na realizację zadania, obejmujące rozliczenie środków z Funduszu w zakresie rzeczowym i finansowym. Przekazanie sprawozdania do Ministra następuje do dnia 20 lutego każdego następnego roku, po roku za który sprawozdanie jest składane. Sprawozdanie sporządzane jest według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do Programu. Wojewoda jest zobowiązany załączyć do sprawozdania dokumenty, określone we wzorze sprawozdania stanowiącym załącznik nr 5 do Programu.
4. Akceptacja sprawozdań rocznych złożonych przez wojewodów następuje w terminie do dnia 30 kwietnia każdego następnego roku, po roku za który sprawozdanie jest składane, z zastrzeżeniem realizacji zobowiązań określonych w ust. 7.
5. W przypadku realizowania zadania w ramach Modułu I lub Modułu II, gmina/powiat sporządza i przekazuje wojewodzie sprawozdanie końcowe z realizacji zadania, obejmujące rozliczenie środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym, w terminie 30 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, według wzoru

stanowiącego załącznik nr 4 do Programu. Gmina/powiat jest zobowiązana załączyć do sprawozdania dokumenty, określone we wzorze sprawozdania stanowiącym załącznik nr 4 do Programu.

6. W przypadku realizowania przez gminy/powiaty zadań w ramach Modułu I lub Modułu II, wojewoda sporządza i przekazuje Ministrowi sprawozdanie końcowe z realizacji zadań, obejmujące rozliczenie środków Funduszu Solidarnościowego w układzie rzeczowym i finansowym, w terminie 40 dni od dnia zakończenia realizacji zadania, według wzoru stanowiącego załącznik nr 5a do Programu. Wojewoda jest zobowiązany załączyć do sprawozdania dokumenty, określone we wzorze sprawozdania stanowiącym załącznik nr 5a do Programu.
7. Wojewoda zobowiązuje się do przedstawienia na wezwanie Ministra w wyznaczonym terminie dodatkowych informacji, wyjaśnień oraz dowodów do sprawozdań, o których mowa w ust. 3 i ust. 6.
8. Minister akceptuje sprawozdania końcowe wojewodów z realizacji zadań.
9. Sprawozdania z realizacji zadania, o których mowa w ust. 1 i 5, gmina/powiat przekazuje do wojewody w wersji elektronicznej z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) udostępnionego przez Ministra na stronie internetowej bfs.mriips.gov.pl. W przypadkach uzasadnionych problemami technicznymi, za uprzednią zgodą Ministra, dopuszcza się możliwość złożenia sprawozdania za pomocą platformy e-PUAP. Do sprawozdania, w Generatorze Funduszu Solidarnościowego konieczne jest dołączenie oświadczenia o złożeniu sprawozdania w Generatorze Funduszu Solidarnościowego, według wzoru stanowiącego załącznik nr 13 do Programu, podpisanego kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez osobę/osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu gminy/powiatu zgodnie z zasadami reprezentacji (tj. podpisane przez osobę/osoby uprawnione do reprezentacji gminy/powiatu lub pełnomocnika działającego na podstawie pełnomocnictwa – w tym ostatnim przypadku do oświadczenia należy dołączyć kopię pełnomocnictwa szczególnego do działania w imieniu gminy/powiatu). W przypadku braku możliwości złożenia kwalifikowanego podpisu elektronicznego, w Generatorze Funduszu Solidarnościowego należy umieścić kopię podpisanego podpisami własnoręcznymi dokumentu oświadczenia (wraz z kopią pełnomocnictwa do działania w imieniu gminy/powiatu, jeżeli gmina/powiat działa

przez pełnomocnika), a następnie jego oryginał (wraz z kopią pełnomocnictwa do działania w imieniu gminy/powiatu, jeżeli gmina/powiat działa przez pełnomocnika) powinien zostać przedłożony niezwłocznie do wojewody.

10. Sprawozdania z realizacji zadań, o których mowa w ust. 3 i 6, Wojewoda przekazuje do Ministra w wersji elektronicznej z wykorzystaniem narzędzia elektronicznego (Generator Funduszu Solidarnościowego) udostępnionego przez Ministra na stronie internetowej bfs.mrips.gov.pl. W przypadkach uzasadnionych problemami technicznymi, za uprzednią zgodą Ministra, dopuszcza się możliwość złożenia sprawozdania za pomocą platformy e-PUAP.

XIV. Przetwarzanie danych osobowych

1. Jeżeli w związku z realizacją przedmiotu umowy zaistnieje potrzeba przetwarzania danych osobowych osób fizycznych przez gminę/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu, obowiązki administratora danych osobowych tych osób będą wykonywane przez gminę/powiat lub inny podmiot, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Urz. UE L 119 z 04.05.2016, str. 1, z późn. zm.), zwanym dalej „RODO”. W szczególności gmina/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu, przekaze tym osobom informacje, o których mowa w art. 13 lub w art. 14 RODO. W tym celu gmina/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu, przekaze osobie fizycznej, o której mowa w zdaniu pierwszym, pisemną informację o przetwarzaniu jej danych osobowych, co może nastąpić w szczególności poprzez przekazanie osobie fizycznej formularza przetwarzania danych osobowych zgodnego z ustalonym wzorem przez gminę/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu. Podpisany egzemplarz informacji lub formularza, gmina/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu zachowa w dokumentacji finansowo-rzeczowej dotyczącej realizacji umowy.

2. Za realizację obowiązku informacyjnego, o którym mowa w art. 13 lub art. 14 RODO, pełną odpowiedzialność ponosi gmina/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu.
3. Gmina/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu będzie przetwarzać dane osobowe, o których mowa w ust. 1, w celach dotyczących: zadania realizowanego w interesie publicznym, realizacji świadczeń związanych z wykonaniem przedmiotu umowy, realizacji obowiązków wynikających z umowy, rozliczenia otrzymanych środków Funduszu lub wypełniania obowiązku prawnego.
4. Dane osób fizycznych przetwarzane przez gminę/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu, w szczególności dane uczestników, mogą być udostępniane Ministrowi lub wojewodzie do celów sprawozdawczych, kontrolnych oraz nadzoru.
5. W przypadku udostępniania Ministrowi lub wojewodzie danych osób, o których mowa w ust. 4, gmina/powiat lub inny podmiot, któremu gmina/powiat zleciła realizację Programu, zrealizuje w imieniu Ministra lub wojewody obowiązek wynikający z art. 14 RODO oraz poinformuje te osoby o przetwarzaniu ich danych przez Ministra lub wojewodę. Wzór klauzuli informacyjnej RODO Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne”, dotyczący realizacji obowiązku poinformowania osoby o przetwarzaniu ich danych przez Ministra stanowi Załącznik nr 15 do Programu.
6. Zasady, o których mowa w ust. 1-5, mają odpowiednie zastosowanie do przetwarzania danych osobowych przez wojewodę.

Załączniki do Programu:

1. Wzór wniosku/aktualizacja wniosku o przystąpienie do Programu na utworzenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł I (załącznik nr 1 do Programu).
2. Wzór wniosku/aktualizacja wniosku o przystąpienie do Programu na funkcjonowanie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł II (załącznik nr 1a do Programu).
3. Załącznik nr 1 do wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na utworzenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł I - Wydatki na utworzenie Centrum Moduł I - utworzenie obiektu Centrum, tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie (załącznik nr 1b do Programu).
4. Załącznik nr 1a do wniosku/aktualizacji wniosku o przystąpienie do Programu na funkcjonowanie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego – Moduł II - Wydatki na funkcjonowanie Centrum Moduł II - funkcjonowanie Centrum (załącznik nr 1c do Programu).

5. Wzór informacji/aktualizacji informacji wojewody Moduł I - utworzenie obiektu Centrum, tzw. bazy lokalowej i jej wyposażenie (załącznik nr 2 do Programu).
6. Wzór informacji/aktualizacji informacji wojewody Moduł II – funkcjonowanie Centrum (załącznik nr 2a do Programu).
7. Wzór listy rekomendowanych wniosków do finansowania w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” (załącznik nr 3 do Programu).
8. Wzór sprawozdania rocznego/końcowego z rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym przekazanych gminie/powiatowi (załącznik nr 4 do Programu).
9. Wzór sprawozdania rocznego z rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym przekazanych wojewodzie (załącznik nr 5 do Programu).
10. Wzór sprawozdania końcowego z rozliczenia środków Funduszu Solidarnościowego w zakresie rzeczowym i finansowym przekazanych wojewodzie (załącznik nr 5a do Programu).
11. Wzór oświadczenia o przyjęciu środków na finansowanie zadania (Moduł I lub Moduł II) (załącznik nr 6 do Programu).
12. Wzór karty oceny wniosku dla wojewody Moduł I (załącznik nr 7 do Programu).
13. Wzór karty oceny wniosku dla wojewody Moduł II (załącznik nr 7a do Programu).
14. Wzór umowy pomiędzy Ministrem a wojewodą wraz z harmonogramem w sprawie określenia zadań Wojewody w związku z realizacją przez gminę/powiat zadania z zakresu wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnościami, w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne”, ogłoszonego w 2024 r., Moduł I (załącznik nr 8 do Programu).
15. Wzór umowy pomiędzy Ministrem a wojewodą wraz z harmonogramem w sprawie określenia zadań Wojewody w związku z realizacją przez gminę/powiat zadania z zakresu wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnościami, w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne”, ogłoszonego w 2024 r., Moduł II (załącznik nr 8a do Programu).
16. Wzór umowy pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem wraz z harmonogramem w sprawie realizacji zadania z zakresu wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnościami w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2024 r., Moduł I (załącznik nr 9 do Programu).
17. Wzór umowy pomiędzy wojewodą a gminą/powiatem wraz z harmonogramem w sprawie realizacji zadania z zakresu wsparcia społecznego osób z niepełnosprawnościami w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2024 r., Moduł II (załącznik nr 9a do Programu).
18. Wzór aneksu do umowy pomiędzy Ministrem a wojewodą do Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Centra opiekuńczo-mieszkalne” ogłoszonego w 2024 r. (załącznik nr 10 do Programu).
19. Instrukcja obsługi Generatora Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 11 do Programu).
20. Wzór oświadczenia o złożeniu wniosku w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 12 do Programu).
21. Wzór oświadczenia o złożeniu sprawozdania w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 13 do Programu).

22. Wzór upoważnienia do podejmowania czynności w Generatorze Funduszu Solidarnościowego (załącznik nr 14 do Programu).
23. Wzór klauzuli informacyjnej RODO Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach Programu „Centra opiekuńczo-mieszkalne” (załącznik nr 15 do Programu).